

СТАНОВИЩЕ
ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА БОЯН ВЕСЕЛИНОВ ВАСИЛЕВ
НА ТЕМА „СЕБЕУТВЪРЖДАВАНЕ И ПСИХОСОЦИАЛНА ИДЕНТИЧНОСТ В
ЮНОШЕСКА ВЪЗРАСТ“ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНАТА И
ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН „ДОКТОР“
ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО: ПРОФ. ТАТЯНА ЯНЧЕВА, ДН

Дисертационният труд на Боян Василев е посветен на един важен за теорията и практиката и същевременно слабо проучен в българската психология проблем – себеутвърждаване и психосоциална идентичност в юношеска възраст. Във време на изгубени ценности и дефицити във възпитанието, търсенето на идентичност и пътища за себеутвърждаване се явява сериозно предизвикателство пред младите хора. В този смисъл настоящият дисертационен труд е с безспорна ценност – смел като идея и реализация. Без съмнение темата е актуална и значима и би обогатила теорията и практиката. Съвременната образователна и социална среда определено се нуждаят от подобни разработки, които да придадат нов смисъл и перспектива на младите хора в България.

В структурно отношение представеният за обсъждане дисертационен труд отговаря на всички изисквания за подобен тип разработка. Съдържанието, в обем от 221 страници, включително приложенията, е разпределено в четири глави и заключение.

Като цяло трудът е добре балансиран, ясно логически подреден. Б. Василев демонстрира много добра ориентация и познаване на специализираната литература (теоретичната постановка е изградена на основата на богат литературен обзор - общо 252 източника), умение да обобщава наличната информация, да изразява собствено, аргументирано становище. Като положителен момент отчитам направените от автора обобщения в края на всяка глава. Докторантът отива и по-далече – издига своя теоретико-приложна идея за индивидуално-своеобразната траектория на идентичността. В края на втора глава Б. Василев извежда и своя концепция за себеутвърждаването като универсална базова характеристика на човека.

Като положителен момент оценявам изведения теоретичен модел на емпиричното изследване, в който е представена авторова концепция, разграничаваща две степени в проявлението и развитието на феномена себеутвърждаване в онтогенетичното и

личностното развитие, както и връзката между феномените идентичност и себеутвърждаване на личността. Обособен е и втори изследователски модул, в който се разглеждат мотивацията за постижение, равнището на личностния смисъл и базисната общителност като предиктори на себеутвърждаването.

Целта и задачите са нестандартно представени (обща цел; две основни изследователски задачи, реализирани в два самостоятелни емпирични модула; организационни задачи и четири изследователски задачи). Изведени са пет хипотези със съответните им алтернативни хипотези. Методиката на изследване е адекватна на поставената цел и изведените задачи.

Получени са интересни и ценни за теорията и практиката резултати, които са коректно интерпретирани. Докторантът демонстрира умение да анализира и обобщава получените експериментални данни. Резултатите от изследването като цяло потвърждават издигнатите от автора хипотези, с изключение на петата. Не се потвърждава връзката между базисната общителност и себеутвърждаването.

Направените изводи са коректни и произтичат от получените резултати от теоретичното и емпирично изследване.

В дисертационния труд могат да се открият следните научни приноси:

1. На основата на обстоен литературен обзор е очертана собствена концепция за себеутвърждаването като психичен феномен като са разграничени две степени в неговото проявление.

2. Изведена е в теоретичен план и е доказана емпирично връзката между себеутвърждаването, в ролята му на предиктор, и психосоциалната идентичност в юношеството.

3. Разработен е оригинален тест за изследване на себеутвърждаването.

4. Установена е ролята на себеутвърждаването като универсална характеристика на съвременния човек.

5. Изведени са два нови феномена – индивидуална траектория на изграждане на идентичността и дефицит на себеутвърждаването, което дава нови перспективи за анализ на проблема в теоретичен, емпиричен и практически план.

Към дисертационния труд могат да се отправят и някои бележки:

1. Прекалено обстоятелствения стил на изложение и обяснения в скоби затрудняват възприемането.
2. Трудът би спечелил от по-коректно използване на някои термини („повъзрастни юноши“, „пораснали юноши“ и др.) и по-прецизно представяне на резултатите от статистическата обработка.

Докторантът е представил 4 свои публикации във връзка с дисертационния труд, които убеждават, че той е лично дело на докторанта.

Авторефератът адекватно отразява съдържанието на дисертационния труд.

Процедурата по защитата е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Като имам предвид качествата и приносите на представения дисертационен труд, неговата актуалност, теоретична и практическа стойност, предлагам на Уважаемото Научно жури да гласува „ЗА” присъждане на научната и образователна степен „доктор“ на Боян Веселинов Василев в професионално направление 3.2. „Психология“ (Обща психология/ Психология на личността)..

03..02.2020 г.

Изготвил становището:

(проф. Т. Янчева, ДН)

